

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. De Distinctione Rationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

compositionem, quia una est potentialis ad alteram, quod dici non potest de essentia & personalitate in divinis, cum ambo sint in ultima actualitate.

Urgetur; Quod ex realitatibus Metaphysicis una sit potentialis ad aliam, id est: quia ex natura rei formaliter distinguuntur, sed idem erit de essentia, & relatione si ponantur formaliter distinctæ, ergo & negando ma. Potentialitas namq; relationis generica non provenit ex distinctione earum formali, sed ex imperfecta earum identitate reali, quia habent realitatem mendicantam à tertio, à quo si abstrahantur, non erunt amplius realiter idem ut docet Doctor in 1. d. 8. q. 3. non sic autem est de essentia divina & relatione, quæ inter se identificantur ratione infinitatis, ideoq; earum realis identitas est perfectissima & summa, & consequenter tollit omnimodam potentialitatem unius realitatis ad aliam, quia nulla res est in potentia ad se ipsam, nec à se ipsa perfectibilis.

QUÆSTIO V.

De Distinctione Rationis.

Pro majori Intelligentia tam dictorum quam dicendorum, abs re non erit notare prius quid Thomistæ & Neoterici, per præcisiones intelligant, quarum frequentissimam faciunt mentionem; Itaq; per præcisionem nihil aliud intelligunt, quam actualem separationem intellectualem unius ab alio per unicum conceptum, atq; idem volunt præcisionem esse aliam à distinctione rationis, quia hæc involvit conceptus diversos, quibus eadem res realiter indivisibilis cognoscitur alio & alio modo; Estq; duplex præcisio: una formalis & altera objectiva, Formalis est, quando intellectus intelligit unam eandemque rem in divisibilem in se cum ordine ad aliquas operationes, quas elicere potest sine ordine ad alias, verbi gratiâ, si intellectus consideret voluntatem in ordine ad volitionem, & sic in illo voluntas esset præcisâ à se ut est principium nolitionis, & idem hæc præcisio dicitur formalis, quia res tantum in intellectu est divisa in ordine ad diversa connotata, quæ respicit. Objectiva præcisio secundum Thomistam est, quando intellectus concipiens diversas operationes, aut connotata unius rei in se indivisibilis, & ante cognitionem earundem unam formalitatem in illa re concipit, quæ esset principium operationum aliarum, non concepta alia formalitate, quæ esset principium aliarum operationum, ita ut non solum actus intellectus sit præcisivus, aut connotata illius rei sint diversa, sed etiam quod in ipso objecto directe una formalitas præscindit & cognosci possit, non cognita aliâ, Quod revera coincidit cum distinctione formali (un-

de etiam Neoterici nullam admittunt præcisionem objectivam) nisi forte recurrerent Thomistæ ad conceptus suos in adequatos, & ita fiet ut præcisiones formales coincidant cum distinctione rationis ratiocinantis & præcisiones objectivæ cum distinctione rationis ratiocinata: quidquid tamen sit, quomodo coincidant aut distinguantur, ad nostram materiam progredior. Itaq; distinctio rationis est, quæ nõ inest rebus quæ distinguuntur prout sunt in se, sed tantum prout subsistant conceptibus nostris, Et hæc est duplex una rationis ratiocinantis, altera ratiocinata; Prima est quæ fit ab intellectu nullo habito fundamento in re, quæ ut distincta concipitur, & talis est, quando in aliqua propositione identica idem nunc concipitur sub ratione prædicati, & statim etiam sub ratione subjecti, verbi gratiâ dicendo Petrus est Petrus, nec valet dicere quod tunc sit mera terminorum repetitio, aut illam distinctionem si quæ intercedit non cadere supra Petrum, sed supra secundas intentiones, Quia repetitio est quando idem objectum semel & bis ac etiam tertio eodem modo concipitur, ut si diceret Petrus & Petrus & Petrus; dum verò dicitur Petrus est Petrus jam primâ vice concipitur Petrus ut subjectum, & altera vice ut prædicatum, unde non solum pluries concipitur sed etiam ut plures: quia intentionaliter geminatur, ut subsistat diversis intentionibus subjecti & prædicati, Nec illa distinctio cadit super conceptus formales, quia tunc esset distinctio realis; nec proprie supra secundas intentiones, sed supra rem ipsam conceptam, quatenus habet esse objectivum in intellectu, ita ut proprie idem dicatur à se ipso distingui non secundum esse reale, sed secundum esse objectivum & intentionale. Distinctio rationis ratiocinata est, quæ fit per intellectum cum fundamento in re ipsa quæ distinguitur, & dicitur rationis, quia formaliter & actu non est in rebus, sed fit & actuatur per rationem; dicitur verò rationis ratiocinata, quia est quasi inchoata à parte rei, etsi complementum ab intellectu recipiat, quatenus res circa quam versatur intellectus præbet occasionem, seu fundamentum talis distinctionis propter eminentiam suæ naturæ de qua intellectus format conceptus in adequatos, id est quibus non exprimitur totum id quod est in re, nam licet singuli aliquid attingant in re, nullus tamen seorsim sumptus adequat totam naturam & rationem objectivam rei, sic Thomistæ distinguunt attributa in divinis, & gradus Metaphysicos, & hæc distinctio cum virtuali coincidit, non tamen cum formali, ut volunt nonnulli, quia hæc versatur inter conceptus adequatos, non verò in adequatos.

Describitur
& dividitur
distinctio ra-
tionis.

